

קונטרס

דפי עזר

ללימוד שו"ע עם משנה ברורה לפי סדר הלוח "הלכתא דיומא"

■ מחזור שינה אחת ■

כולל בתוכו:

דפי חזרה

דפי ציורים וטבלאות

דפי סיכום

כי תצא תשע"א לפ"ק

יוצא לאור ע"י
מפעל הלכתא דיומא

שהביא בשביל ישראל או אפילו שכוון גם בשביל ישראל אסור אפילו כרוך עכו"ם.

מחצה על מחצה או הביא בשביל שניהם מה דינו? מחצה על מחצה אסור דמסתמא לצורך שניהם נעשה וע"כ צריך גם בזה להמתין עד כדי שיעשה ו"א דהוי ספק אם בשביל ישראל או בשביל עכו"ם, וכן כשידוע שלוקט או הביא מחוץ לתחום לצורך שניהם אפילו אם רוב עכו"ם אסור.

בעיר שרובה ישראל מה דינו? בעיר שרובה ישראל כל כמה דלא ידעינן שהביא בשביל עכו"ם מן הסתם תלינן שבשביל ישראל הביא ואם הוא דבר שיש במינו במחובר או מחוסר צידה צריך להמתין בכדי שיעשו. וכ"ז בהיה הנכרי בן עיר ויצא חוץ לעיר לצוד וללקוט הא בנכרי כפרי שהביא סחורתו לעיר אפילו רוב העיר הם ישראלים אזלינן בתר רוב עלמא ורוב נכרים הם ואין להם דין צידה בשביל ישראל ואסורים רק ביו"ט א' משום מוקצה ובליל שני מותרין מיד ואם הובא מחוץ לתחום די אם ממתין בליל מוצאי יו"ט א' כדי שיעשה, וי"א דבודאי אדעתא דעיר זו ליקט וצד, אכן אם היה העכו"ם ידוע שמביא תמיד סחורתו לעיר זו למכור לכו"ע אמרינן דאדעתא דעיר זו ליקט וצד.

ספק אם הביא מחוץ לתחום מה דינו? אם הוא ספק אם באו מחוץ לתחום אם הוא נכרי השרוי עמו בעיר בתוך התחום ופירות המצויים בעיר מותר ואם לאו אסור ומותר בערב מיד וי"א דגם ביו"ט גופא שרי ולדינא עיקר כסברא א' ויש מקילין ביו"ט שני.

אין במינו במחובר האם צריך להמתין בכדי שיעשו? דבר שאין במינו במחובר שהובא לישראל ביו"ט ראשון של ר"ה מותר בשני בכדי שיעשו והוא הדין לשבת וי"ט הסמוכים זה לזה אם הובא בשבת מותר במו"ש בכדי שיעשו ואע"ג שחל אז יום א' של יו"ט וה"ה בחל שבת אחר יו"ט.

ישראל ששיגר דורון לחבירו ביו"ט מה דינו? ישראל ששיגר דורון לחבירו ע"י נכרי מערב יו"ט ונתעכב הנכרי והביאם ביו"ט מחוץ לתחום מותר אפילו למי שהובא בשבילו לאכלם אבל אסור לכל ישראל לטלטלם חוץ לד' אמות או חוץ לעיר המוקפת חומה או חוץ למבצר שידוע שהוקף חומה לדירה. וכ"ז דוקא בנתעכב העכו"ם בדרך אבל אם המשלח היה יודע שלא יגיע עד יו"ט להמקבל ה"ז אסור באכילה למי שהובא בשבילו ולעיר בכדי שיעשו, ואפילו בנתעכב דמותר מ"מ אם הדרון הוא דבר שיש במינו מחובר או דגים שיש במינו מה שניצוד היום אין לקבל ממנו אא"כ חתום בחותם.

לא ידע שיקבל דורון ביו"ט מה דינו? כ"ז דוקא שהמקבל ידע שיגיע לו דורון מפלוני וסמך ע"ז אבל אם לא היה דעתו מאתמול אסור משום מוקצה ואפילו למי שלא הובא בשבילו אסור, וי"א דלא שייך בזה מוקצה דהבעלים לא הקצום ואין לאסור אלא בהיה לו לישראל עצמו פירות חוץ לתחום והביאם לו הנכרי ביו"ט ויש מקילין גם בזה כיון שלא הכניסם לאוצר וכדומה אלא שריחוק המקום עיכבו מלהשתמש בהם, ויש לסמוך עלייהו בשעת הדחק, וכ"ז למאן דאית ליה איסור מוקצה ביו"ט אבל למאן דלית ליה איסור מוקצה ביו"ט לא שייכא כלל כל דין זה.

האם מותר לשלוח לחבירו בהמות ותבואה ביו"ט? מותר לשלוח לחבירו ביו"ט לדורון אפילו דרך ר"ה בהמה חיה ועוף אפילו חיים ואפי' אם הוא יודע שחבירו לא ישחטם [ולמאן דאוסר מוקצה ביו"ט דוקא בבהמה שאינה עומדת לגדל ולדות וכן בעוף דאל"ה הוא מוקצה ואסור לשוחטן ביו"ט], ויינות שמנים וסלתות וקטניות, אבל אסור לשלוח תבואה בין חטים או שאר מיני תבואה אפילו במקום שיש עירוב, אכן אם חבירו צריך היום ליתן תבואה לבהמתו מותר לשלוח לו במקום שיש עירוב ויש מחמירין גם בזה.

בכמה אנשים מותר לשלוח ביו"ט? כל דבר שמותר לשלוח ביו"ט לא ישלחנו בשורה דהיינו ג' בני אדם או יותר זה אחר זה נושאים כולם מין אחד, לאפוקי כשהיא בערוביבא דלא מקרי כשורה וי"א דבכל גוויי אסור, ואפילו דרך מבוי המעורבת אסור, אבל אם כל אחד נושא מין אחר מותר.

נכרי שהביא ביו"ט דברים הצריכים תלישה או צידה מה דינם? נכרי שהביא דורון לישראל מדברים שיש במינם במחובר או מדברים שמחוסרין צידה ביו"ט ראשון של ר"ה שחל להיות בה' בשבת יש מתירים לאכלם בשבת בכדי שיעשו ויש אוסרים ואפילו נשרו או ניצודו מאלהיגן ג"כ אסור ביום השבת ולמו"ש מותר בזה מיד. ולדידן דנהוגין להחמיר בשני ימים טובים של גלויות נמי דינא הכי, אבל בנשרו מאלהיגן ביום א' או לקטן הגוי לעצמו מותר במוצאי יו"ט ראשון מיד. ולהלכה בשני ימים טובים של ר"ה יש להחמיר בשבת ובמוצ"ש מותר מיד וא"צ בכדי שיעשה אם לא דהובא ביום ו', וי"א דצריך להמתין במו"ש בכדי שיעשו, אבל בשני י"ט של גלויות יש להקל בשבת שהוא לאחריהן ומותר בליל שבת לאחר כדי שיעשו, וה"ה אם חל שני י"ט של גלויות ביום א' וב' והעכו"ם הביא לו בשבת מותר לאכול ביו"ט א' בערב אחר כדי שיעשו.

אם הביא דברים הצריכים הכנה מה דינם? ודוקא בפירות שאין צריכים הכנה ביו"ט שלפני השבת אבל דבר שצריך להכין ביו"ט שני לצורך השבת כגון דגים שצריכין בישול ובשבת ואפי' ביו"ט אסור לבלשל משום מוקצה ואסורין אפי' לישראל אחר אם לא שנודמנו לו אורחים כזה אסור ומ"מ מותר לבלשל ע"י עכו"ם בענין שאין בו משום בשולי עכו"ם בע"ש לצורך אכילת שבת לאחר שימתין בליל שבת בכדי שיעשה. וכ"ז כשיש לו ממין זה בתוך ביתו לכבוד שבת אבל אם אין לו ממין זה בתוך ביתו והוא צריך לו לכבוד השבת מותר לטלטלו ולבשלו בעצמו לכבוד השבת רק שיהיה מלטעום ממנו עד שימתין בליל שבת בכדי שיעשו.

הביא דברים שאין צריכים תלישה או צידה מה דינם? דבר שאין במינו במחובר ואינו מחוסר צידה כגון אוזניים ותרנגולים וכה"ג או שהביא הנכרי פירות יבשים אם בא מתוך התחום מותר לכל ואם באו מחוץ לתחום אסור לאוכלן למי שהובאו בשבילו ולכל בני ביתו, ובנכרי שהביא פירות לעיר שרובה ישראל אפילו מסתמא אסור לכולם, ולענין אורחים אם הם סמוכים תדיר על שולחנו לכו"ע הם ככ"ב ואפילו אם זימנן במקרה ג"כ יש אוסרין אכן אם זימנן אחר שהביאן הנכרי הדברים לביתו יש להקל.

האם מותר לטלטלו? אבל מותר לטלטל בתוך ד' אמות ממקום שהניח הנכרי אפילו הביא הנכרי לעצמו ג"כ דינא הכי או בתוך העיר מוקפת חומה או בתוך העיר שיש בה תיקון עירובין שרי או מבצר שידוע שהוקף לדירה ואחרים מותרים אף לאכלם וכ"ש לטלטל ומ"מ חוץ לד"א אסור לטלטל גם לאחרים ואפילו א"א להם לתקן או לבשולן אא"כ יטלטל חוץ לד"א אסור אם לא שהוא לצורך יו"ט דאז יש להתיר להוציאן ע"י נכרי. ואפילו בהובא מחוץ לג' פרסאות לא החמירו אלא למי שהובא בשבילו, ואם היה בהמה והאחר אוכל מעט ממנה מותר לשחטה מיד ומ"מ גם אחר השחיטה אסור למי שהובא בשבילו.

אימתי ממתין בכדי שיעשו בליל ב' דיו"ט או במוצאי יו"ט? לערב י"ט ראשון צריך להמתין מי שהובאו בשבילו בכדי שיעשו לפי ערך הזמן שנשתהא המביא ומותרין אכ"כ אפילו לדידן שנוהגין להחמיר בצידה ומחובר. ואם א"י משערינן רק בכשיעור הבאה מחוץ לאלפים אמה ויש מחמירין להמתין האי שיעורא ביום שלאחריו ולא בכניסת לילה שאין דרך להביא בלילה מחוץ לתחום, ויש להקל ביו"ט ודי בכניסת ליל שני, מ"מ דוקא לענין תחומין אין להחמיר אבל אם באיסור דאורייתא שלקט ממחובר חוץ לתחום יש להחמיר. ולדבר מצוה או בשעת הדחק יש להקל בכל גוויי.

נכרי שהביא סתם מה דינו? בעיר שרובה נכרים מן הסתם כל המביא לצורך הרוב מביא, ואם הוא דבר שאין במינו במחובר שרי לאלתר לאכול ובלבד שלא יזכיר לו סכום דמים רק יקח ממנו בהקפה ולא ישא ויתן עמו ע"ד המקח ולא יטלטל חוץ לד"א כיון שהובא מחוץ לתחום, ואם הוא דבר שיש במינו במחובר או מחוסר צידה אסור באותו יום משום מוקצה ולעירוב מותר באכילה וא"צ להמתין בכדי שיעשו, ואם אנו רואין שעיי"ז שאנו מתירין לקנות מהם הם מרכיב להביא אסרינן להו לקנות מהם אבל מן הסתם אין חוששין שמה ירבה להביא גם בשביל ישראל ומותר ליקח ממנו בעיר שרובה עכו"ם. ומ"מ עכו"ם המביא דגים למכור בעיר שרובה עכו"ם אף בסתם יש לחוש שירבה להביא בשביל ישראל ותלוי לפי הענין לפי ראות עיני המורה דאם העיר כולה עכו"ם רק אנשים יחידים ישראלים נמצאים שם אין לחוש לזה. ובידעינן

בריא הנמצא בבית החולים ביו"ט ומביאין לו אוכל האם מותר לאכול?
הגב בענינו...
Sponsored By: DollarPhone
זכות תלמוד
הלבנת דיומא
כל הזכויות שמורות
אוסף החנינים מיל וינות
© מהדורת התשס"ג

אוסרין ולגדולים שנהגין כן מנהג רע הוא, ולענין שאר מיני שחוק דינן כמו בשבת. ואם הניח עירובי חצרות מלבד מה שעשה תיקון מבואות בעיר מותר לטלטל ולהוציא מחצר לחצר אפילו דרך המבוי כל שיש לו תורת כלי אע"פ שאינו לצורך היום כלל אבל אבנים וכה"ג אסור משום מוקצה, ואם לא הניח עירובי חצירות אסור להוציא דבר שאין בו צורך היום כלל אפילו מחצר לחצר או מבית לחצר, וי"א דלא תקנו עירובי חצרות כלל ביו"ט ומותר להוציא מחצר לחצר או מבית לחצר אפילו דבר שאין בו צורך היום כלל, ומ"מ לכתחלה כשמערב ע"ח בע"פ לכל שבתות השנה יכול כלל גם יו"ט ויאמר ולכל יו"ט כדי לצאת גם דעת המחמירין.

סכינים האם מותר להוציא ביו"ט? אף הכלים ששייכים לאוכל נפש כגון סכינים וכה"ג אם כבר גמר סעודתו ולא יצטרך עוד אליהן אסור להוליכן עמו ברה"א או בכרמלית ויש מקילין בסכינים שמא יודמן לו איזה פרי לחתוך בו מיהו אם ידוע לו בודאי שלא יצטרך לסכין בהליכה זו כגון שהולך לביכ"ב וכה"ג אסור להוליכו עמו לרה"א.

האם מותר להוציא בשביל נכרי ביו"ט? אסור לישראל להוציא שום דבר ביו"ט אפילו של אוכל נפש לצורך נכרי אבל מותר לשלוח לו ע"י נכרי כגון שצריך להתוודע משכון לנכרי אלם ואפילו לית ביה חשש סכנה וכדומה לזה כגון מפני דרכי שלום.

עץ להסקה האם מותר לטלטלו אחר ההסקה? לקח עץ יבש שראוי להסקה שאינו מיוחד לשפור ולא הכינו מבערב לכך וצלה בו בשר אף שמותר להשתמש בו לצורך זה אסור לטלטלו אחר"כ אם אינו צריך עוד לצלות בו או להסיק בו תנורו ואף להמתירין מוקצה ביו"ט י"א דהכא אסור משום שאינו כלי, אלא שומטו ומניחו בקרן זוית כדי שלא יזקק בו אפי' אין עליו בשר כלל, וכ"ז במונח במקום שעוברין ב"ב שם האם מונח מן הצד אסור לזוז אותו.

מה מותר לטלטל בשביל אוכל נפש? לצורך אוכל נפש מותר לטלטל הכל אפי' מוקצה כגון אבנים או עפר המונחים לפני פירות מותר לטלטלם ולהסירם כדי לבוא אל הפירות, וכן מותר לטלטל העץ ולהסירו ממקומו שמונח אם צריך להעמיד שם אוכל נפש. וכ"ז בשביל אוכל נפש ושמתה יו"ט הא לצורך גופו ומקומו בעלמא אסור וי"א דהוא רק להאוסרים מוקצה אבל להמתירין מוקצה ביו"ט עצים שעומדים להסקה מותרים גם לשאר תשמיש, אכן י"א דבעץ שצלו בו הוא מוקצה לכו"ע. אם היה מונח מפתח של אוכלין בתיבה המיוחדת למעות ומונח בו מעות מותר להוציא התיבה כדי ליקח ממנו המפתח ומותר ג"כ להחזירו אם חושש לגנבה.

האם מותר לטלטל סולם ביו"ט? מותר לטלטל סולם של שובך משוכך לשוכך וה"ה אם עומד במקום אחר מותר להעמידו לשוכך כדי ליטול גזולות לצורך יו"ט ואפילו היה אפשר לו מאתמול אפילו השוככין היו ברה"א או שמעביר הסולם דרך ר"ה, ודוקא שהכין היונים מבע"י וביונים דמהני הכנה ע"פ האופנים המבוארין, אבל סולם של עליה אסור בטלטול ואפילו לטלטלו רק ברה"א נמי אסור, ואפילו בלא טלטול לשוכך אחר רק להטותו מקן זה לקן אחר באותו שוכך גופא ג"כ אסור, אבל בלי טלטול שרי לעלות עליו לעליתו או לשוככו. וסולם של עליה דין מוקצה יש לו וי"א דאינו מוקצה ולא אסור בסתם טלטול והזזה ממקומו אלא טלטול של הולכה לאיזה תשמיש או אפילו הטיה לתכלית זה. וסולמות שמיוחדות לתשמיש שבפנים הבית ומטלטלים אותם תמיד מזוית זו לזוית שכנגדו אם מוליכים אותם י"א דשרי ויש מחמירים בזה, ולהלכה ברה"א יש להקל לטלטל סולם שבבית ובר"ה נכון להחמיר.

האם מותר לחתוך נבילת בהמה לכלבים ביו"ט? בהמה שמתה ביו"ט אם היתה מסוכנת מעי"ט הרי זה מחתכה לכלבים, ודוקא שקשה להם לאכול בלי חתיכה הא יכולים לאכול כך לא מטרחינין בכדי, ואם לא היתה מסוכנת אע"פ שהיתה חולה הרי זה מוקצה ולא יזינה ממקומה, ולהאומרים דמוקצה שרי ביו"ט אפילו בבריאה שמתה ג"כ שרי וי"א דבבריאה שלא היה ליה לאסוקי אדעתיה לכו"ע אסור ודוקא בהיתה חולה שרי למאן דל"ל מוקצה.

איזה דברים מותר לשלוח ביו"ט לחבירו? משלחים בגדים אע"פ שאינם תפורים [אבל לא מנעל שאינו תפור] שהם ראויים לישען עליהם בענין שמותר לישען עליו ואפילו יש בהם כלאים אם הם קשים, ומשלחין תפילין כשהן תפורין ומתוקנין כל צרכן שהן ראויין להיות נאות בהן בחול, לאפוקי תבואה דאפילו בחול אינה ראויה ליהנות בלא טחינה. וכל כיוצא בזה אפילו דרך ר"ה מותר לשלחן. י"א דאין לשלוח תכשיטין של זהב ביו"ט ואפשר אפילו בשל כסף וי"א שמותר לשלוח תכשיטין כיון שראויין להתלבש בהן.

האם מותר ליקח מהנכרי קמח ביו"ט? דבר שאין בו משום מחובר ולא משום צידה ולא משום נולד מותר ליקח מחנוני נכרי אפילו הובא להנכרי היום מחוץ לתחום, ודוקא בעיר שרובה עכו"ם אבל בעיר שרובה ישראל או חציה אסור ליקח ממנו וצריך להמתין עד לערב יו"ט ראשון בכדי שיעשו, וכן קמח שנשחן היום בעיר שרוב הלוקחים פת וקמח או שיפון ושעורים הם נכרים מותר ליקח ממנו, אבל אם רוב לוקחים פת וקמח הם ישראל אסור ליקח קמח אא"כ ידוע שנשחן מאתמול.

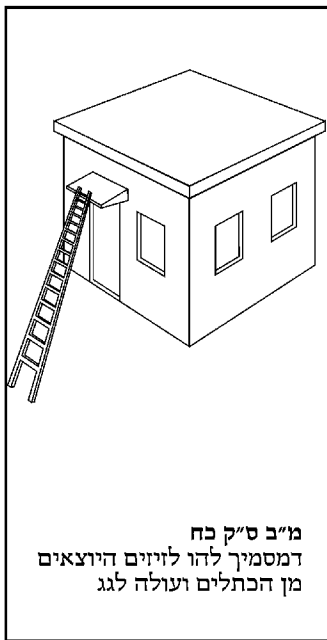
האם מותר ליקח פת מנכרי ביו"ט? וכן מותר ליקח ממנו פת שאפה בו ביום בעיר שרוב הלוקחים הם עכו"ם אפילו ידוע שהקמח נשחן היום וכן אם נאפה בשבת שלפניו ויש מחמירין בזה ואין להקל כ"א בעת הצורך, ואם היה ידוע לו שהטחינה וההרקדה היה מעי"ט אז מותר אפילו בעיר שרובה ישראל. וכ"ז דוקא כששומת הלחם היה ידוע וא"צ עתה לישא וליתן עמו בעד דמי המקח דאלי"ה גם גבי ישראל אסור, ואם אינו מאמינו העכו"ם בלי תנינת המעות מותר להניח לו משכון ע"ז אבל אסור לקרוא העכו"ם לביתו ולהראות לו המעות שיקח בעצמו, ואפילו ע"י עכו"ם אסור לקנות.

האם מותר לשלוח נכרי בעי"ט לקנות לו דבר ביו"ט? ישראל שאמר לנכרי מבע"י תקנה לי יונים למחר לצורך יו"ט לא יפה עושה בין שנתן לו מעות לקנות לו למחר ובין שאמר לו קנה ממעות שלך ואני אחזיר לך ואפילו אם הגוי קונה בלא מעות אפ"ה אסור כשהעכו"ם פוסק סכום המעות ביו"ט, אבל אם עשה כבר מותר לאכול מהם ביו"ט והוא שלא יהיו מפריחין והזמנה כשאר יוני ישראל אינם צריכין דשל עכו"ם א"צ הכנה, וכ"ז כשהובא מתוך התחום או אפי' מחוץ לתחום ובעיר שרובה עכו"ם אבל בעיר שרובה ישראל ומחוץ לתחום אסור לאכלם עד לערב בכדי שיעשו. אבל אם רגיל בכך אסור לאכול מהם עד לערב ובכדי שיעשו.

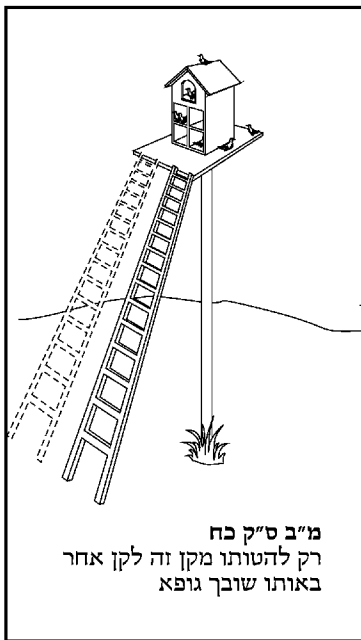
איזה הוצאה שלא לצורך אוכל נפש הותרה ביו"ט? מתוך שהותרה הוצאה לצורך אכילה הותרה שלא לצורך אפילו להוציא אותו לרה"א וכ"ש לכרמלית, וכן בהבערה ושחיטה ואפיה ובשול אמרינן בהו מתוך ובעינן שיהא עכ"פ צורך קצת, הוצאה כגון קטן לא מביעיא דאם לא יוציאו יבכה ויצטער האב עי"ז בודאי מותר אלא אפילו אם יכול להניחו אצל אמו ולא יבכה מ"מ אם יש לאב געגועים על בנו ג"כ מותר, ולולב לצאת בו וס"ת לקרות בו היום, וכלים הצריכים לו קצת ליו"ט וכן המפתח שסוגר בו האוכלין או הכלים שצריך לאותו היום אם ירא להניחו בביתו.

האם מותר להוציא בשביל הפסד ממון? וכן כלים שמתיירא שלא יגנובו או שאר פסידא אם ישאירם במקומן אף שאינם כלים הראויים לאוכל נפש ואפילו אין צריך להן רק לשם תכשיט, אבל שלא לצורך כלל הו"ל כאבנים ואסור, וכן מותר ג"כ להוציא מפתח של התיבה שמונח שם מעותיו אם ירא להניחו שם בביתו, וי"א דלא הותר הוצאה אלא לצורך אוכל נפש ממש או צורך מצוה ושאר דברים השייכים לאותו יום אבל לא בשביל הפסד ממון ונכון להחמיר ובפרט במקום שיוכל למסור הכלים או המפתח למי שהוא נאמן לו בביתו דאז אסור לרה"א, ומ"מ המחזוריים שהביאם ביו"ט לבהכ"נ ומתיירא מגנבה אע"פ שא"צ להם עוד ביו"ט מותר להביאן לביתו לרה"א אך המחזוריים שמונחים מכבר בבהכ"נ כשאין צריך להם עוד ביו"ט נכון להחמיר שלא להחזירם לביתו ביו"ט אפילו אם יש שם חשש גנבה. אבל סתם אבנים שאינם מיוחדים להשתמש [דאם מיוחדים הו"ל כמו כלים] וכיוצא בהן אסור אפילו בטלטול וכ"ש להוציא ולכמה פוסקים חייב מלקות על הוצאתו לרה"א ואף לכרמלית אסור מדרבנן.

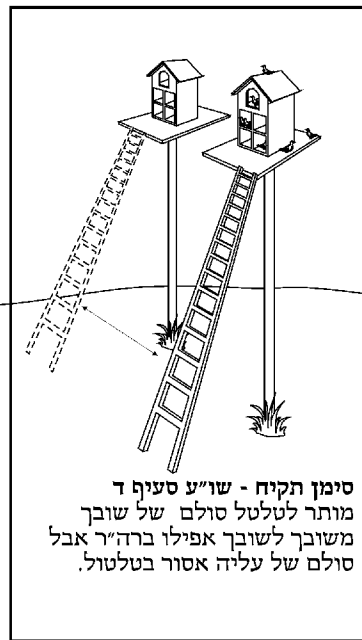
האם מהני עירובי חצירות ביו"ט? מותר לשחוק בכדור אפילו ברה"א ויש

מ"ב ס"ק כח
דמסמיך להו לזיוזים היוצאים
מן הכתלים ועולה לגג

מ"ב ס"ק כח
רק להטותו מקן זה לקן אחר
באותו שובך גופא

סימן תקיח - שו"ע סעיף ד
מותר לטלטל סולם של שובך
משובך לשובך אפילו ברה"ר אבל
סולם של עליה אסור בטלטול.

דפי שיעורים וטיבלאות

משנה ברורה

מן סימן תקטז סעיף ג

עד סימן תקיח סעיף ז

ו' אלול

■ מחזור שינה אחת ■

1800 466-7593

www.HilchusDiyoma.org

כל הזכויות שמורות

ואסור להעתיקם בלי רשות

© מהגות המפעל

הלכתא דינמא

לומר נכבד! - הננו בזה להבהיר
שהציורים אלו נעשו כפי הבנתנו בדברי
המשנה ברורה, - ואם דעת הלומד נוטה
אחרת ורואה איזה שגיאה בהציורים, -
או שיש לו איזה הארה או הערה, נא
שיואיל בטובו להודיעינו מזה, ולזכות
את הרבים,

הגהות אלו יתקבלו אך ורק ע"י הפעק"ס
אם בדעת הקורא שצריכין לעשות ציור
על איזה דבר במקום שלא עשינו ציור,
נא להודיעינו גם מזה, ואם ביכלתו
לשלוח גם הציור שחושב שצריך להיות
שם, - ואי"ה במהדורה הבא יוצג על
מקומו, ויזקף לזכותו.

ציורים אלו הם בפירוש לא לפסוק מזה
הלכה למעשה, ולא נעשה רק להקל על
הלומד בשעת לימודו להבין דברי
המשנה ברורה, ולהלכה למעשה צריכין
לעיין בפנים המשנה ברורה,

בכל הכבוד, הנהלת המפעל

בבית אסור להחזירין. בד"א כשיש להם ציר באמצע הדופן ומותר אפילו להחזיר כל צרכו ובלבד שלא יתקע ביתו בחוץ ואם תקע הוא מלאכה גמורה, אבל יש להם ציר מן הצד אסור להחזירו כל צרכו [אחר שנשטמ הקרש מהחנות דאלו כפותח ונועל בעוד שהוא קבוע בו שרין אבל להחזיר מקצתו מותר וכן לסלק מותר. ושאיין להם ציר כל עיקר אפילו בבית מותר להחזיר.

כלים של פרקים האם מותר להעמידן ביו"ט? כלים שהם מפוצלים כגון מנורה של חוליות וכסא ושלחן שהם חתיכות חתיכות וכוס של פרקים מעמידין אותן ביו"ט ואפילו נתפרקו מבע"י והוא שלא יתקע בחוץ ובגבורה. עכו"ם שהביא כתב התוס' מותר לפתחו ביו"ט אך אם כתוב עליו אותיות או צורות אסור וי"א דבכל גווני אין לפותחו.

האם מותר לעשות קמטים ביו"ט? קמטים שעושים הנשים בבתי זרועותיהן ובבתי שוקיהן אסור לעשותן ביו"ט, וכן אסור לעשות קמטים בענק שבצואר בעצים המיוחדים לכך. ואפי' בהח"מ אסור לעשות כ"ז.

האם מותר לשלשל פירות ביו"ט? משליין פירות דרך ארובה ביו"ט ואפילו היה לו פירות הרבה שם מותר לו לסלק כולם משם על ידי חבל או להשליכם מפני הפסד ממונו אבל בלא הפסד לא. ואם היה הגג מוקף במחיצות ובאחד מן המחיצות היה חלון אסור להורידם דרך שם בחבל ואפילו אם ירצה רק להגביהם עד החלון ולהשליכם דרך שם ארצה ג"כ אסור, אמנם אם היה החלון נמוך שזה לגג מותר. ולא יורידם בסולמות אם היו מונחים בשקים ליקח השקים ולהורידם למטה דרך הסולם וה"ה במדרגות שלנו אסור, ולא יטלטלם מגג לגג להפילם דרך שם אעפ"י שהן שוין וכשי"כ שלא במקום הפסד בודאי אסור.

האם מותר לצאת במקל ביו"ט? אין הסומא או זקן יוצא במקלו לר"ה או לכרמלית כשאפשר לו לילך בלא מקל זה ואינו נוטלו אלא לתקן ולישר פסיעותיו, ולא הרועה בתרמילו, ודין היגר וחולה שעמד מחליו דינו ביו"ט כמו בשבת.

מי מותר לשאת אותו בכסא ביו"ט? אין יוצאין בכסא אחד האיש ואחד האשה, ודוקא בכסא אבל אם נושאו על כתפיו שלא בכסא מותר, ואיש שהיו רבים צריכים לו לביהמ"ד לדרשה מותר ומציאין אותו אפילו על הכתף אפילו באפירון וכ"ש אם נושאים הכסא בין ידיהם, ואפילו יכול לילך ברגליו מותר אם יש בזה איזה צורך כגון שלא יטנף בגדיו או כדי שלא ידחקוהו אנשים וכ"ש אם היה זקן או טורח ההליכה מחמת חולשתו. אין מנהיגין בהמה במקל אפילו אומניה להמקל מאתמול לכך.

האם מותר לסרוק בהמה ביו"ט? מסירים זבובים הנתלים בהמה ביד או במגרדת של עץ שאינו מוכרח שיתלש שער עי"ז אע"פ שלפעמים נעשה חבורה עי"ז. ואין מגרדין בהמה במגרדת של ברזל ביו"ט מפני שמשרת שער ואף שאינו מכוין לזה וגם לא ניחא ליה בתלישת השער.

האם נזקקין להלואת שבת ויו"ט? הלואת שבת ויו"ט שהקיף לו החנוני מיני מאכל ומשתה נזקקים לו בב"ד אחר השבת ויו"ט אם מסרב לפרוע, ויזהר מלומר לשון הלואה אלא יאמר תן לי.

האם מותר להשתמש באוצר תבן או עצים ביו"ט? להסוברים איסור מוקצה ביו"ט אין מתחילין להשתמש באוצר ביו"ט אם לא הזמין מעיו"ט כגון אם היה לו ערימה של תבן שאצר שם למאכל בהמותיו להסתפק מהם לאחר זמן או שכנס עצים לאוצר להסתפק מהן לימות החורף אסור לו להסתפק מהן ביו"ט בין להסקה בין להאכיל מהתבן לבהמותיו, אבל תבן שהכניסם לאוצר ועשאו ערימה ונתקלקלו מאד דאפילו ע"י פירוד לא חזיא לבהמה ואית ביה קוצים מותר לו להסיק בהם, ואפי"ה אסור לקשור אותם לעשותן חבילות חבילות כדרך שעושים להסקה אלא א"כ היו קשורין מערב יו"ט. וכ"ז כשהתבן הוא יבש אבל אם התבן הוא לח אינו רשאי להסיק בה אף דחזי להיסק גדול ויש מפקפקין בזה. ותבן שלא הכניסם לאוצר להשתמש בהן לאחר זמן מותר להסיק בהן אפילו יפה אפילו עומד להאכיל לבהמתו או לעשות בהן שאר תשמיש. ולהמתירין מוקצה ביו"ט מותר להסתפק ביו"ט בין בתבן ובין בעצים אפילו הכניסן לאוצר.

האם מותר ליטול עצי סוכה או הסמוכים להסוכה? נוטלים עצים הסמוכים לדפני הסוכה בין העשויה לצל ובין בסוכת החג ומסיקין בהם, ודוקא בשאינם קבועים ומחוברים בקרקע, ועצים של סוכה עצמן או סכך שלה אסור ליטול לצורך קדרתו. וכ"ז בשלא הסמיך הקנים כדי לעבות את דופני הסוכה שיהיו חזקים אבל בשהסמיכן להדיא כדי לעבות אע"פ שלא נסבכו עם הדופן וקיימי באפי נפשיהו אסור ליקח מהם ואפילו העמידן אחר שכבר עמד הדופן.

האם מותר ליטול מהסכך של הסוכה ביו"ט? אם זרק חבילות על הסכך אינן בטילות לגבי הסכך אם רוצה עתה להסיקן [אבל לא בעינן שיהא דעתו עליהם מאתמול] מותר ליטול משם, אבל אם הניח קנים שאינם אגודים על הסכך אף שכבר סיכך כל צרכו אסור, ואפילו בקנים אגודים אם נתכוין להעבות בהם הסכך להדיא בטלים לגבי סכך אע"פ שלא התיר אגודתן ואסור ליקח מהם. וכל עצים שאסור ליטול מן הסוכה בין עצי סכך ודפנות עצמם ובין אותן שניתוספו עליהן ונתבטלו עמהן אפילו אם נפלה הסוכה ביו"ט ג"כ אסור לטלטלן וליטולן או לשורפן במקומן ואפילו היתה הסוכה רעועה מעיו"ט ועומדת ליפול.

בית מלא פירות ונפחת האם מותר להשתמש מהם ביו"ט? בית שהוא מלא פירות מוכנים והיה סתום מכל צד ונפחת אפילו ביו"ט נוטל ממקום הפחת אבל לא יפחות מן הבית יתר כדי ליטול יותר, ואם הכניסם שם לאוצר לזמן רב הוי מוקצה. ואפילו היה הבית בריא מקודם שאין רגילות שיפחת מאליו ג"כ מותר ליטול הפירות וכן במי שיש לו לפתות טמונים בבור ופתחן העכו"ם ביו"ט או בשבת אין בהם משום מוקצה אכן אם עשה העכו"ם לצורך ישראל אפילו אם הפירות היו של עכו"ם אסור באכילה ובטלטול עד מוצאי שבת ויו"ט בכדי שיעשה ואין להקל בכל זה כ"א בשעת הדחק.

האם מותר לטלטל תריסי חנויות ביו"ט? מסלקין תריסי חנויות שאין מחוברין בקרקע ומחזירין אותם ביו"ט כדי שיוציא תבלין שהוא צריך להן ולא ימנע משמחת יו"ט, אבל חנויות המחוברין לקרקע אסור לסלק הדלת מן הציר ולהחזירו כמו בשבת. וכ"ז כשעומדין החנויות מבחוץ [אך צריך ליזהר שלא יזכור סכום המקח בעת הקניה] אבל כשעומדין החנויות

האם מותר להסיק ביו"ט בהעצים המעמידים הסכך של הסוכה?
הגב בענינו...
Sponsored By: DollarPhone
זכות הלימוד

הלכתא דיומא
כל הזכויות שמורות
© מהדורת התוספת

דפי ציוורים וטיבלאות

משנה ברורה

מן סימן תקיח סעיף ז
עד סימן תקכו סעיף א

ז' אלול

■ מחזור שינה אחת ■

1800 466-7593

www.HilchusDiyoma.org

כל הזכויות שמורות
ואסור להעתיקם בלי רשות
מהגות המפעל ©

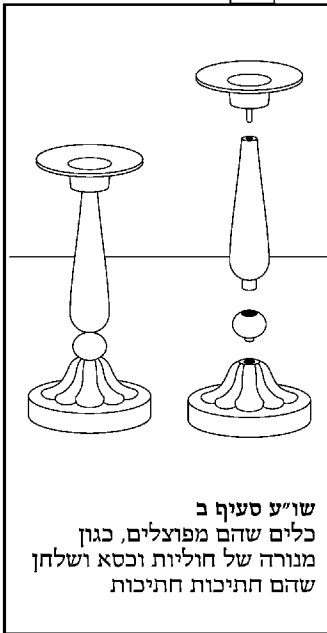

סימן תקיט - שו"ע סעיף א
מסלקין תריסי
(פי' קרשים שנועלים
בהם החנויות)
חנויות

ושאין להם ציר מן
הצד כל עיקר

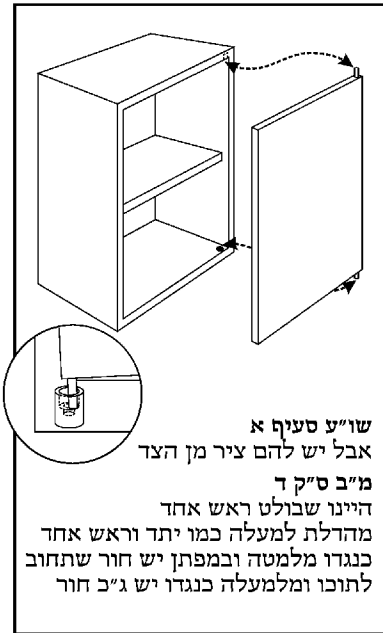

סימן תקי"ח - שו"ע סעיף ט
בית שהוא מלא פירות מוכנים
ונפחת נוטל ממקום הפחת

שו"ע סעיף ב

כלים שהם מפוצלים, כגון
מנורה של חוליות וכסא ושלחן
שהם חתיכות חתיכות

שו"ע סעיף א
אבל יש להם ציר מן הצד

מ"ב ס"ק ד

היינו שבלט ראש אחד
מהדלת למעלה כמו יתד וראש אחד
כנגדו מלמטה ובמפתח יש חור שתחוב
לתוכו ומלמעלה כנגדו יש ג"כ חור

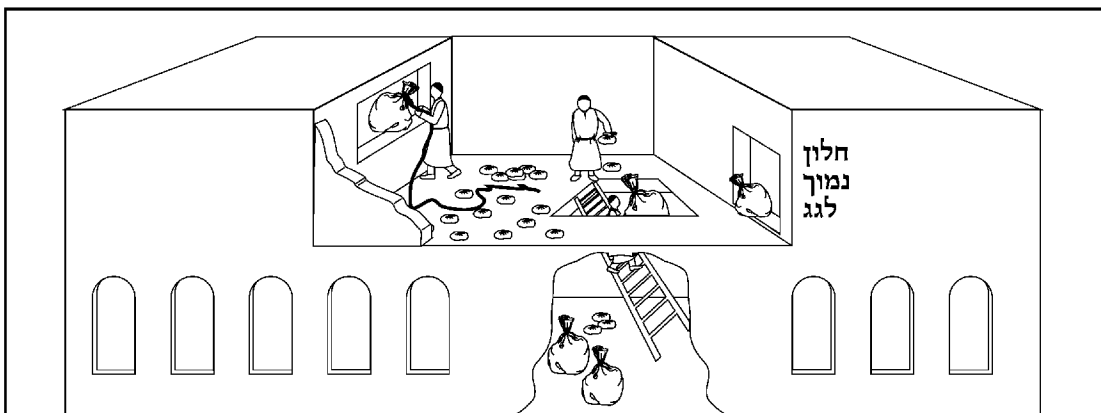

שו"ע סעיף א

במה דברים אמורים, כשיש להם
ציר באמצע;

מ"ב ס"ק ג

פי' באמצע הרופן יש חור ויש
לדלת שם בליטה כנגדו שתחובין
אותו בחור

חלון
נמוך
לגג

מ"ב ס"ק ד

ולא ישלשלם בחלונות. ר"ל אם היה הגג מוקף במחיצות ובאחד מן המחיצות
היה חלון אסור להורידם דרך שם בחבל דאיכא טרחא יתרה להעלותם על
החלון ולהורידם - אמנם אם היה החלון נמוך שזה לגג דליכא טרחא יתרה

מ"ב ס"ק ה

בסולמות. ר"ל אם היו מונחים בשקים ליקח השקים ולהורידם למטה דרך הסולם

סימן תקכא - שו"ע סעיף א

משילין פירות דרך ארובה

מ"ב ס"ק ג'

הוא חלון העשוי בתקרת הגג

לומד נכבד! - הננו בזה להבהיר
שהציוורים אלו נעשו כפי הבנתנו
בדברי המשנה ברורה, - ואם דעת
הלומד נוטה אחרת ורואה איזה שגיאה
בהציוורים, - או שיש לו איזה הארה או
הערה, נא שיואיל בטובו להודיעינו מזה,
ולזכות את הרבים,

הגהות אלו יתקבלו אך ורק ע"י הפעק"ס
אם בדעת הקורא שצריכין לעשות ציור
על איזה דבר במקום שלא עשינו ציור,
נא להודיעינו גם מזה, ואם ביכלתו
לשלוח גם הציור שחושב שצריך להיות
שם, - ואי"ה במהדורא הבא יוצג על
מקומו, ויוקף לזכותו.

ציוורים אלו הם בפירוש לא לפסוק מזה
הלכה למעשה, ולא נעשה רק להקל על
הלומד בשעת לימודו להבין דברי
המשנה ברורה, ולהלכה למעשה צריכין
לעיין בפנים המשנה ברורה,

בכל הכבוד, הנהלת המפעל

הכיפה שבונים על הקבר שאין בונין אותה ביו"ט. אבל מותר לכסותו בעפר כדרכו בחול אפילו לצבור עפר על הקבר עד שנעשה כמו תל, ואפילו למנהגנו דחמורין במלאכות גמורות לעשות ע"י עכו"ם מ"מ בזה לא נהגו להחמיר.

אין רוצים לקברו בו ביום האם מותר לעשות איזה מלאכה? בדר"א כשרוצים לקברו בו ביום אבל אם אין רוצים לקברו בו ביום כגון שמלינים אותו לכבודו או אם היה סמוך לערב ואין שהות לקבורו אין עושים לו שום דבר אסור מלאכה אפילו ע"י נכרי אבל טיטול מותר אפילו ע"י ישראל ואין בכלל זה הרצאה ואפילו לכרמלית אסור, ואפילו טלטול אינו מותר לצורך החיים כגון לפנותו מן הבית כדי שהכניסים יכנסו לבית או מפני עגמ"ג אלא א"כ שהוא צורך המת כמו מתמה לצל וכה"ג ואף בזה אינו מותר רק ע"י ככר ותינוק.

האם מותר ליטול שכר בעד צרכי המת שעשה ביו"ט? החופר קבר למת ביו"ט שני והנותן בד לחכריכין וכדו' מותר לו ליטול שכר ובלבד שלא יזכרו סכום המקח וכשי"ב שלא ליקח מעות אלא אחר יו"ט יבאו לחשבון, וגם בזה י"א דאין ליקח שכר שבת אלא דיש שמתיר במקום מצוה, מיהו אם אין החופר רוצה לחפור אלא אם כן יקצצו עמו דמים או יתנו לו כסף מזומן ביו"ט אע"ג שעבירה הוא בידו מ"מ יש לקרובי המת ליתן לו.

האם מותר ללוות המת ביו"ט? מותר ללוות המת ביו"ט ראשון תוך התחום עד אלפים אמה ולא יותר וכיו"ט שני אפילו חוץ לתחום ג' פרסאות ואע"ג שאין בהם צורך למת אלא מלוין אותן מפני הכבוד בלבד, והזווין למקומם בו ביום ואפילו יצאו חוץ לכמה מילין, וכ"ז אם אין שם במקום הקברות מושב יהודים בתוך התחום האם יש שם ושיכולים שם לאכול ולישב אסור לחזור, ומ"מ אם יכול לקצר דרכו אסור לחזור בדרך ארוכה. וכן מותר להחזיר כלי הקבורה שהולכין עמהם חוץ לתחום, ומותר לטלטלם אפילו לא יצטרך להם רק לשמרם שלא יגנבו ואפילו ימצא סמוך לחומת העיר מקום שמור להניחם ג"כ אינו צריך אלא מותר לישאם עד ביתו.

האם מותר לרכוב וכדו' להלוות המת? המלוים את המת אסורים לרכוב על בהמה או לילך בספינה ואפילו בתוך התחום נמי אסור אפי' ביו"ט שני ואפילו האבלים ואפילו א"א במקום הזה לילך ברגליו וישאר בלי ליה ג"כ אסור, אבל הקוברים שצריכים לקברו אם אי אפשר מתירים להם ביו"ט שני לרכוב ע"ג בהמה או לילך בספינה, ומיהו לא ירכבו בעיר.

האם מותר לצאת לקבורת מת ביו"ט כיגיעו אצלו במוצאי"ט? אם נודע לבני עיר אחת שישראל מת רחוק משם ר' או ה' ימים ולא ניתן לקבורה והיה מונח בין העכו"ם אע"פ שלא יוכלו להגיע לו עד לאחר המועד מותר לצאת לדרך ביו"ט שני כדי למהר קבורתו ומיהו אם מונח שמה בבית אין להקל. ואפילו אין המת כאן אלא שנודע להם שיש מת מחוץ לתחום מותרים לילך לחו"ל להביאו משם לעירם לקברו באותו יום בקברות ישראל ואין להקל בזה אא"כ השתחה שם.

האם קוברין נפלים ביו"ט? נפלים אין קוברין אותן ביו"ט ואפי' ע"י עממין ואסורים אף בטלטול ותינוק שמת בתוך ל' אם גמרו שערו וצפרניו דינו כמת גדול ונקבר ביום א' ע"י עכו"ם ובוים ב' ע"י ישראל אע"פ שאין אנו יודעים אם כלו לו חדשי דרויב נשים וילדות ולד קיימא וי"א דמסתמא נפל היה ויש להחמיר לקברו ע"י עכו"ם ומיהו ע"י עכו"ם אפשר להתיר אפילו בלא גמרו שערו וכו' דעכ"פ הוא ספק בן קיימא. ובלא גמרו אפילו מת ביום ל' גופא דינו כנפל.

האם מותר להסיר ערלת נפל ביו"ט? נפלים שמחוקינן להו לענין קבורה בחזקה בני קיימא ומטפלין בקבורתם ביו"ט ונהגו להסיר ערלתן בצרור אבן או בקנה אסור אפילו ביו"ט שני של גליות, ונפלים ודאים אסור לקבורם ביו"ט וא"כ בלא"ה לא שייך למוהלך. וי"א שגם כספק נפלים מוטב להניח קבורתו עד אחר יו"ט כדי שישיר ערלתו לפני הקבורה ולא קוברין ספק נפל אלא במת לאחר שמלו אותו או כנפל נקבה, מיהו בתינוק שלא מלו אותו מחמת חולי וכה"ג ומת לאחר ל' קוברין אותו ביו"ט ומסירין אז גם ערלתו. וי"א דקבורת נפלים נמי מצוה, ואפשר שיש עכ"פ להתיר ביו"ט שני על ידי עכו"ם.

מת ביו"ט אימתי קוברין אותו? כשמת בליל יו"ט שני משכימין וקוברין אותו קודם תפלה, כשמת ביום קוברין אותו אחר האכילה וי"א דמוטב לקברו בשעה שאומרים פיוטים ויזמינו י' בני אדם עכ"פ לקבורתו ואם הוא אדם חשוב שהי"בם כולם ללוותו יוציאוהו לאחר התפלה וילווחו עד ביה"ק ויניחוהו שם וילכו לאכול ואח"כ יקברוהו ומ"מ אם הכל מוכן ואפשר לקברו קודם אכילה עדיף טפי לקברו קודם אכילה. וביו"ט ראשון שהוא על ידי עממין אפילו מת בלילה קוברין אחר האכילה או אחר התפלה, ולדידן דנהגין אפילו ביו"ט ב' ע"י עממין א"כ יו"ט ראשון ושני שוין.

מת ביו"ט אימתי ומי מותר לקברו? מת המוטל לקברו אם הוא ביו"ט ראשון לא יתעסקו בו ישראל וגם ע"י קראי"ם ואפילו אם נעשה עכו"ם אסור, ואפילו יסריח ואי אפשר בעממין, ואפילו היה יו"ט ראשון ע"י שעד יום א' א"א לקבורו ובמקום שאין העכו"ם מניחים לעשות מלאכה ביום אידם שע"כ יתא מונח עד יום ב' אסור גם כן על ידי ישראל. אבל יתעסקו בו עממין אפילו מת בו ביום ואפילו אם יכולין להשהותו עד למחר שלא יסריח, ואם חל יו"ט ראשון בע"ש וביה"ק רחוק מן העיר יותר ממהלך יום ולא יגיעו העכו"ם שם עד למחר ביום השבת אסור אלא יקברוהו על ידי עכו"ם בעירו ולאחר שבת יוציאוהו ויוליכוהו לבית הקברות או יניחוהו בארון ויחמרו בחמר ובזפת ע"י עכו"ם ולאחר שבת יוציאוהו ויקברוהו.

איזה מלאכות מותר גם ע"י ישראל? וכ"ז בעשיית קבר וארון ותכריכין ומ"מ אם אפשר ליקח תכריכים מוכנים מאחד והם לפי ערך מדתו אין עושיין אפילו על ידי עממין, ויה"ה דאסור לחתך בעצמו בגד פשתן בין מה שחוחתין במדה מן החתיכה הגדולה או מה שמחתין לחתיכות קטנות כדי לתפרם אח"כ יחד כדרך שעושיין בבגדן, ואפילו יש איזה חפירה בבח"ק שאפשר להניחו שם עד אחר יו"ט או אפילו קבר גמור רק שאיננו שלו ויצטרך לפנותו מותר לחפור ביו"ט ע"י עממין, אבל להלבישו ולחמם לו מים לטהרו ולהציאו לקבורו ולשומו בקבר מותר ע"י ישראל, ולכסותו אח"כ בעפר לא שרי לכ"ע רק ע"י עממין, וה"ה בהוצאה שרי לכ"ע משום כבוד המת, אבל לטלטלו מן המטה לארץ כמו שנוהגין תיכף לאחר מיתה לא שרי רק ע"י ככר ותינוק, וללוות חוץ לתחום אסור. וי"א דלא התירו בשום דבר כיון דסוף סוף צריכין אנו לעכו"ם לעקר עסק הקבורה יעשה גם שארי דברים, ומ"מ מי שרוצה להנהיג כדעת השו"ע אין למחות בידו. וטוב לזהר לטהרו ע"ג עור או נטר ולא ע"ג בגדים ויהיו בקש או בידו אבל לא בסדיגין שלא יבא לידי סחיטה.

האם מותר להמתין עד יו"ט שני כדי שיקברוהו ישראל? מת ביו"ט ראשון אסור להלינו עד יו"ט שני כדי שיתעסקו בו ישראל או כדי שילוו אותו ויבנו חוץ לתחום ואפילו בת"ח שכבודו ביותר להקבר ע"י ישראלים ג"כ לא משהינן ליה, וי"א דאם חשאו אותו ליום ב' לא יקבר על ידי ישראל אלא ע"י עכו"ם ויש מפקפקין בזה.

מה מותר לישראל לעשות ביו"ט שני? ביו"ט שני יתעסקו בו ישראל אפי' ביום שני של ר"ה ואפילו לא אשתרי אפי' לחתוך לו הדם מהמחובר במקומות שנוהגין להניח הדם על מטת המת, ועושיין לו תכריכין לחתוך ולתפור ואע"פ שאפשר לכרוך את המת בסדין שלא בתפירה, ומ"מ אם יכול למצוא תכריכים מוכנים כמדתו אין לעשות חדשים ואם מטונפים הם מותר לכבסם, וכן ארון אם אין לו נסרים מוכנים מותר לנסור ביו"ט, וכן לחצוב לו קבר ולחמם לו מים לטהרו ולגוזו לו שערו. ומ"מ כל מה שאפשר למעט בחולו ממעטין וע"כ במקום שיש בני חבורה שרגילין לחפור ולתפור ולעסוק אין רשאים אחרים וזלת בני החברה לעסוק בקבורת המת אם לא שהוה ע"ש סמוך לחשיכה דאז כל הזוויל לסיינו שלא יבאו לידי חילול שבת הרי זה משובח, ויש מקילין בזה דיו"ט שני לגבי מת כחול הוא.

אין ביה"ק בעיר מה יעשו? אם אין באותה העיר מקום קברות לישראל מוליכין אותו לעיר אחרת שיש בה שכונת קברות אפילו חוץ לתחום ומשכירין לו ספינה או עגלה להוליכו עד מקום הקבורה ומותר גם להוליכו על בהמת ישראל דיי"ט שני לגבי מת כחול שויה רבנן, ודוקא האנשים הקברנים מותרים ליכנס לספינה אבל אנשים אחרים כדי ללוותו אסורים, ואפילו אפשר בעממין יתעסקו בו ישראל. אבל אם יש ביה"ק אלא שהוא צוה לפני מותר להוליכו לקברות אבותיו אין לחלל יו"ט בשביל זה ומלינים אותו עד אחר יו"ט ואח"כ יוליכוהו למקום אבותיו ואם יש לחוש שיסריח קוברין אותו ביו"ט בעירו.

איזה מלאכות אסור לעשות אף ביו"ט שני? אף שהוא כחול לגבי קבורה מ"מ אינו כחול ממש וכל דבר שאסור בחוה"מ אסור ביו"ט שני כגון לחצוב אבנים לקבר ולקצץ עצים מיער כדי לעשות מהם ארון ולנסור עצים לקרשים לעשות מהן ארון, ולקצוץ הדסים ולתפור תכריכין וכה"ג אינו מותר רק בחצירו של מת וכה"ג, ובאדם מפורסם שמת מותר לעשות אפילו בשוק, וכשאין יהודים הרבה דרים בעיר אפילו באדם דלמלא מותר לעשות כל המלאכות שלא במקומו של מת.

למנהגינו מה צריך לעשות ע"י עממין אף ביו"ט שני? במדינותינו נוהגין דכל היכא דאפשר בעממין עושיין הקבר והארון ותכריכין ע"י עממין ושאר הדברים עושים ישראלים כמו ביו"ט ראשון, ודוקא שיש עממין לפנינו אבל אם צריך להמתין הרבה שעות עד שיבאו עכו"ם מותר כן יבא המת לידי ביו"ט לפנות וכיו"ב יתעסקו בו ישראל, ומ"מ מותר לטהרו בסדין כשוק, וכשיזרע את שיהיה ביום סחיטה כחיים ויזקקו שיהיו הסדינים נקיים, ומותר ללוות חוץ לתחום. ואם לא אפשר בעממין מותר לעשות הכל ע"י ישראל חוץ מן

הגב בענינו...
אם קוברין אותו במקום שדרים שם יהודים האם מותר כהיום ליסע עם המת ביו"ט שני?
Sponsored By: DollarPhone
זכות תלמוד
הלבנת דינאות
כל הזכויות שמורות
אוסף הלימודים של רשת
© מהדורת התשפ"ג

ומיהו לזמיהו לאו דוקא הוא בעצמו צריך לעשות העירוב דה"ה אם מנחה שליח נמי ולא בא אלא עירוב של גדול שמכין מתבשילו ואינו נמלך בהם בשעת עשייתו אלא מודיע להם ביו"ט שעשה עירוב ויכולין לסמוך עליו. וי"א דיוכל כל אדם לסמוך לכתחלה על עירוב של גדול העיר ואף הגדולים מכוונים בעירובם להקנות לכל אדם בכל אופן ואיהו שאינו יוצא בעירובם זה שכל פעם עושה בעצמו ואינו רוצה לסמוך על עירוב של הגדול ואח"כ קרה ששכח כמה פעמים ולא עשה בזה אין הגדול מוציא ואפשר בדיעבד יש להקל משום שמחת יו"ט.

מי נכלל בבני העיר הזוכים בעירוב גדול העיר? כשמערב על אחרים אינו צריך לפרט בשעה שמזכה ע"י אחר אלא מניח בכלל על כל בני העיר ויאמר לי ולכל מי שלא עשה עירוב וכל מי שהוא בתחום העיר יוצא בו אבל מי שהוא חוץ לתחום אינו יוצא בו אפילו הניח עירוב תחומין ויכול לבא לכאן אא"כ התנה עליו המניח בהדיא, ומיהו אם לא הניח ע"ת לא מהני תנאו.

מי צריך לכוין לזכות בהעירוב הזוכה או המזכה? דעת מניח בענין שיכוין להוציא לאחר אבל דעת מי שהניחו בשבילו לא בענין בשעת הנחה רק שיוודיעוהו ביו"ט קודם שיתחיל לבשל לצורך השבת. ואם דרך הגדול להניח עליהם סומכין עליו מסתמא אותן ששכחו או נאנסו דבדאי עירבו בעד כולם ואע"ג שלא הוכרו, וי"א לדלדודן שבנוסח ברכת ע"ת הוא לנו ולכל הדרים בעיר הזאת כל מי ששכח יכול לסמוך דודאי עירבו בעדו, וי"א שאין הנוסח מועיל כלום כ"ז שלא זיכו להם על ידי אחר בתבשיל ואין רוב ב"א יודעים זאת ואינם מקנים כלל וע"כ א"א לסמוך ע"ז על סתם ב"א אא"כ יודעים בבירור שהקנו להם.

מי יכול לזכות על ידו עירוב תבשילין? המערב לאחרים צריך לזכות להם ע"י אחר וכל מי שמזכים על ידו בעירובי שבת מזכין על ידו בעירובי תבשילין וכל מי שאין מזכין על ידו באותו עירוב אין מזכין על ידו בזה, ובהני דאיכא פלוגתא שם כגון באשתו שמעלה לה מזונות או כבנו גדול שסמוך בדיעבד סומכין לקולא, וכ"ז באשתו שאוכלת עמו אבל אם מעלה לה מזונות היא מבשלת בפ"ע צריכה עירוב באפי נפשה ומינה דוכיא לנפשה יכול לזכות ע"י גם לאחרים. צריך הזוכה להגביה העירוב מן הקרקע טפח וה"ה אם היה העירוב מונח על איזה דבר שצריך להגביהו טפח.

מהו נוסח עירוב תבשילין? חוזר ונוטל מיד הזוכה ומברך על מצות עירוב ואומר בדין יהא שרי לן לאפריי ולבשולי ולאטמוני ולאדלוקי שרגא ולמעבד כל צרכנא ביו"ט לשבת נגא ולפלוגי ולפלוגי או לכל בני העיר הזאת ושורב מותרין כל המלאכות וגם שחיטה נכללת בזה ומ"מ לכתחלה טוב לפרט בבהדין גם שחיטה, וי"א דצ"ל גם לאפוקי מיהו בדיעבד אם לא הזכירין להני תרתי לכו"ע אין להחמיר הנכללים בלמעבד כל צרכנא. ומי שאינו יודע בלה"ק צריך לומר בלשון לע"ז שמכין. ואמירה זו מעכב וי"א שאין זה אלא לכתחלה ואם שכח ל"ל בה.

האם מותר לבשל ביו"ט ראשון ביום ה' על שבת? אע"פ שהניח עירוב אינו יכול לבשל מיו"ט ראשון לשבת כשהוא ביו"ט ראשון ביום ה' דהא יכול לבשל ביו"ט שני ואפילו אם יודע שיהיה לו אונס ביו"ט שני שלא יוכל לבשל בו ועירב מתחלה על מנת כן שיכשל ביום ראשון לא מהני. ובדיעבד אם עבר וכישל או שגג וכישל מותר וכשי"ב אם לא כישל מאכלים אחרים לשבת.

האם מהני עירוב תבשילין אחד לכמה ימים טובים? אם הניח העירוב על דעת לסמוך עליו כל זמן שיהיה קיים אפילו ליו"ט אחר כגון מעושן שמתקיים ימים הרבה לכתחלה לא יסמוך עליו ליו"ט אחר אבל בדיעבד כשהניח העירוב על יו"ט אחר ולא נזכר לערב שנית בעיו"ט סומך על עירוב זה לאפות ולבשל אבל אם נזכר קודם יו"ט צריך לערב שנית ולומר בהדין עירובא אבל לא יברך שנית.

אין העירוב קיים האם עדיין מותר לבשל? נאכל תבשיל העירוב או שאבד קודם שבישל לשבת אינו יכול לבשל אא"כ נשתתיר ממנו כזית, אבל נאכל הפת אין בכך כלום ואפילו אם חל יו"ט ביום ה' ויום ו' ונזכר בראשון שאבד הפת א"צ לערב על תנאי אלא סומך על התבשיל לחוד שהוא עיקר העירוב. ולאחר שהכין צרכי שבת יכול לאכול מ"מ לכתחלה נכון שיניח אותו ללחם משנה בערבית ושחרית ובמנחה יבצע עליו.

התחיל לבשל האם מותר לגמור? התחיל בעיסתו ונאכל העירוב גומר אותה עיסה, וה"ה אם התחיל לבשל שגומר אותו התבשיל שהתחיל, ואפילו לא הניחה עדיין אצל האש ורק שהתחיל בה כגון שחתך ראשי הפלפלות וכדו' גומר אותה לבשלה.

כשנאבד העירוב האם יכול להחליפו בתבשיל שתבשל ביו"ט? אפה ולא בישל או בישל ולא אפה וה"ה אם אפה ובישל ורק שלא לצורך שבת ונאכל העירוב או אבד מה שנעשה בהיתר אפילו נתכוין בו לצורך יו"ט יכול הוא להניחו לשבת ולבשל מכאן ואילך ליו"ט, אבל להניחו לחול בכה"ג ולבשל אחרים לצורך יו"ט אסור, אבל מה שבישל ליו"ט אחר שנאבד עירובו אינו יכול להשאיר לשבת ולבשל אחרים לצורך יו"ט.

באיזה אופן מותר לבשל מיו"ט לשבת? י"ט שחל להיות בערב"ש לא יכשל בתחלה לצורך שבת בקדירה בפני עצמה, ואין נ"מ בין יו"ט ראשון בין יו"ט ב' של גליות דאם חל יו"ט ב' בע"ש ג"כ אסור לבשל לשבת אם לא ע"י עירוב שיערב מעיו"ט הראשון, אבל מבשל הוא כמה קדרות ליו"ט ואם הותר הותר לשבת ואפילו ניתותר קדירה שלימה כולה ובכלל שלא יערים בזה. וע"י עירוב מבשל בתחלה לשבת, וכיו"ט שחל להיות בע"ש יזהר להקדים הכנת מאכליו לשבת בכדי שיגמר מלאכתו בעוד יום גדול דסמוך לחשיכה בזמן דלא שייך שיצטרך לו ביו"ט גופא אסור, וכן יזהר בהמאכלים שמתמין לשבת שיטמין בזמן שאפשר שיתבשלו שליש בישול מבעו"י, ומטעם זה נהגו להקדים תפלת ערבית בליל שבת כשחל סמוך ליו"ט, ובשעת הדחק יש להקל ביו"ט שני שחל בע"ש אם נתאחר בישולו לשבת עד סמוך לשבת ואף ביו"ט ראשון אפשר דיש להקל בשעת הדחק ולכתחלה בודאי צריך לזהר בזה ובפרט ביו"ט ראשון.

אימתי עושין העירוב תבשילין? מותר להניח עירוב זה אפילו ספק חשיכה, וכשנראין ג' כוכבים בינונים הוא ודאי לילה, ואם קיבל עליו יו"ט באמירת ברכו שוב אין יכול לערב, ודוקא בקבלת ברכו שהוא קבלת ציבור ואף אם הוא לא אמר ברכו נגזר אחר הציבור אבל קבלת עצמו אף שקיבל בפירושו לא מהני לענין זה ויכול עדיין לערב אם עוד לא חשכה, ובשעת הדחק אף אחר ברכו כ"ז שלא התפללו הציבור מערבי יוכל לערב אם לא חשכה עדיין, ואם בא להתפלל מנחה ונזכר שלא עשה עירוב תבשילין ואם יחזור לביתו לערב יאחר זמן מנחה יתפלל מנחה ולענין עירוב יקנה קמחו לאחרים, ומיהו אם יכול לעשות עירוב ע"י שליח ישלח שליח לעשות עירוב קודם שיתפלל מנחה.

במה עושין עירוב תבשילין? עירוב זה עושין אותו וכתביל ואם לא עשהו אלא מתבשיל לבד מותר לאפות ולבשל ביו"ט בשביל שבת ומ"מ אם נזכר קודם שחשכה צריך להוסיף להניח גם פת ויאמר בהדין עירובא אבל לא יברך שנית, ואם א"צ לאפות ביו"ט ורק לבשל אף לכתחלה סגי בתבשיל לחוד לכו"ע, ואם עשה מפת לבד לתבשיל בודאי לא מהני והאחרונים הסכימו דלא מהני אף לפת.

מה השיעור של העירוב? שיעור תבשיל זה כזית בין לאחד בין לאלפים בין בתחלתו בין בסופו לא סגי בפחות מכזית ויש מצריכין לכתחלה כפת כביצה וכן נוהגין לכתחלה אבל אם כבר עשה א"צ לחזור ולעשות. ומשום הידור מצוה יקח לחם שלם וחתיכת בשר או דגים חשוכה.

איזה תבשיל כשר לעירוב תבשילין? צריך שיהא תבשיל זה דבר שהוא ראוי ללפת בו את הפת כגון בשר ודגים וביצים ושאר מיני לפת מבושלים שדרכן ללפת בהן את הפת לאפוקי דייסא שאין דרכן של ב"א ללפת בהן את הפת ואפילו במקומות שנוהגין ללפת בהן את הפת כשהן דעתן אצל כל אדם לערב בהן. מהיר"ל היה מניח הבשר על טעלער ולעל הגלוסקא משום מיאוס וגם לקח לחם שלם והיה לוקח אותו אח"כ ללחם משנה ובוצע עליו כס"ג.

צלי, כבוש, מליח, וראויין לאכלן חיים, האם כשרים לע"ת? תבשיל זה שאמרו אפילו צלי ודוקא צלי ממש אבל במליח אין מערבין ולכן אין מערבין בדגים מלוחים שקורין העירוב"ג אף שהוא ראוי לאכילה כמו שהוא חי אכן אלו המונחים בשולי החביות שכברשין הן בעיר יש להם דין כבוש ומערבין בהן. ואפילו שלוק ואפילו כבוש או מעושן כשראוי לאוכלו בזה, ושיעור כבישה במים ושאר משקין הוא מעל"ע וכתומץ וציר אם רק נשרה כדי שיתנגנו על האור ויתחיל להתיתח חשוב כמבושל. ואפי' מין דגים קטנים שהדיחן במים חמים והדחתן הוא בישולין לאכילה ה"ז סומך עליהם וכן סומך על תפוחים מבושלים אף דראוי היה לאכלן חיים וה"ה שאר פירות מבושלים, ודוקא אם דרך אותו המקום ללפת בהן את הפת, ועל דגים קטנים שבישלו או צלאן אפילו היו מלוחים בתחלה דראויין היו לאכלן חיים.

שיירי מאכל האם כשר לעירוב תבשילין? סומך מעי"ט אפילו על עדשים שבשולי קדרה וכן על שמנונית שנדבק בסכין וגררו והוא שיהא בו כזית, ואע"פ שנשאר שם בלא מתכוין הואיל ומבע"י סמך עליהן אומר עליהן בהדין עירובא וכו' ודוקא אם אין לו תבשיל אחר, ודוקא לענין עדשים שבשולי קדרה אבל תבשיל גמור של עדשים לא גריעא משאר תבשיל ואפילו לא נבשלו מתחלה לשם כך, ודוקא אם דרך באתו מקום ללפת הפת עם עדשים.

מי יכול לסמוך על עירוב של גדול העיר? מצוה על כל אדם לערב ומצוה על כל גדול העיר לערב על כל בני עירו כדי שיסמוך עליו מי ששכח או נאנס או שהניח עירוב ואבד או עם הארץ שאינו יודע לערב או אם חשב שיכולין לצאת בעירוב של גדול אפילו לכתחלה, אבל מי שאפשר לערב ולא עירב אלא שרוצה לסמוך על עירובו של גדול העיר קרא פושע ואינו יוצא בו, וגם בשובג דוקא כפעם ראשון אבל אם ברגל השני שכח עוד פעם היה כפושע.

אברכים האוכלים אצל הוריהם ביו"ט האם צריכין לעשות עירוב תבשילין?
Sponsored By: DollarPhone
הגב בענינו...
זכות תלמוד
הלבנת דינא
כל הזכות שמורות
אוסף החיפוש מיל רותם
© מהמחלק המכלל

אורחים או שבישל לצורך היום וחזר ובישל לצורך היום ואמר שקדרה הראשונה ישאר למחר אסור לאכלה לו ולב"ב אבל לאחרים מותר למוי"ט מיד ואף לו אינו אסור רק עד מוצאי יו"ט.

האם צריך לעשות עירובי חצרות ביו"ט? י"ט א"צ עירובי חצרות ושיתופי מבואות אבל עירובי תחומין צריך, וי"א דרבנים שאין בהם צורך כלל אסור להוציא מבית לחצר בלא עירובי חצרות ולכן כשמערב עירובי חצרות בע"פ בשביל שבתות השנה יכלול גם יו"ט ויאמר לכל שבתות יו"ט של שנה זו ומי שמניח בכל ע"ש ואיקלע יום טוב סמוך לו יאמר לשבת זה יו"ט הבע"ל.

האם מותר לעשות עירובי חצרות ביו"ט ע"ש או ביו"ט ראשון על תנאי? יום טוב שחל להיות בע"ש אין מערבין לא עירובי חצרות ולא עירובי תחומין אפילו אם הניח ערוב תבשילין, ואם הניח עירובי חצרות מערב יו"ט לשם יו"ט ועדיין העירוב קיים סמוך עליו גם לשבת, אבל אם נזכר ביום הראשון בשני ימים טובים של גלויות יכול לערב עירובי חצרות בתנאי [לאפוקי שני ימים של ר"ה דכיומא אריכתא דמיא] שיאמר אם היום חול אני מניחו בשביל ע"ה לשבת ואם היום קודש אני אומר כלום ולמחר יאמר אם היום קודש הרי עירבתי אתמול ואם היום חול אני מניחו לשם עירובי חצרות, אבל עירוב תחומין אין מניחין אותו ביו"ט בתנאי ודוקא לכתחלה אבל בדיעבד כשכבר עירב מהני בשני יו"ט של גלויות.

סדר עבודת היום ביו"ט. מצות יו"ט לחלקו חציו לבית המדרש וחציו לאכילה ושתייה ויש לגעור בחזנים המאריכים יותר מחציו של יום, ודרך הנכון הוא בבוקר מקדימין לילך לביהמ"ד ומתפללין וקורין בתורה בענינו של יום ומתפללין מוסף וחזרין לבתיהם ואוכלין והולכין לביהמ"ד ושונין עד חצי היום ואח"כ כשבא זמן מנחה מתפללין תפלה המנחה להתענג בשמחת יו"ט שאר היום עד הלילה כדי לקיים חציו לכם.

דיני ערב יו"ט. אל יצמצם בהוצאת יו"ט וצריך לכבדו ולענגו כמו בשבת ברחיצה בחמין בעיו"ט וילבש כסות נקיה ולא ילבש מלבושי חול וצריך כל אדם להשתדל בעצמו להכין שום דבר לצורך יו"ט אע"פ שיש לו משרתים. מצוה להמנע מלקבוע סעודה מט' שעות ולמעלה בעיו"ט כמו בשבת מיהו אם עיו"ט שבת אפילו אם שכח או עבר ולא קיים ס"ג קודם זמן מנחה קטנה יכול לקיים אח"כ אך לא יאכל רק מעט פת, וה"ה כשהל יו"ט ראשון בשבת שייך כל אלו הדברים.

האם מחוייב בלחם משנה ובבשר ויין ביו"ט? מצוה ללוש פת בעיו"ט לכבוד יו"ט וחיוב לבצוע על שתי ככרות בשתי הסעודות שאוכל ביו"ט ולקבוע כל סעודה על היין גם באמצע סעודה מלבד מה שקידש על היין מתחלה וגם מצוה לאכול בשר וכז"א אם ידו משגת, ותקנו להרבות בסעודה ביו"ט הראשון של פסח ובעצרת ובר"ה וביו"ט האחרון של חג. ובגדי יו"ט יהיו יותר טובים משל שבת אם ידו משגת. ולא נהגו לעשות בו ס"ג כ"א שתי סעודות ערבית ושחרית וחיוב לאכול בהן פת ואם לא אכל בליל יו"ט יאכל ביום שני פעמים ויקדש בשחרית הקידוש של לילה, וי"א דאף דאין נזהגין לעשות סעודה ג' כפת מ"מ טוב שיאכל פירות וי"א שמוזה נתפשט המנהג לאכול ביו"ט תבשיל אחד יותר בשחרית שיחשב במקום סעודה. ובי"ט מאחרין לבא לבית הכנסת וממהרין לצאת משום שמחת יו"ט, והאינדא שמאריכין בפיוטים ובניגונים בין יוצר אור וק"ש וקורב לודאי שיעבור זמן ק"ש צריך להשכים בכל יו"ט כדי לקרות ק"ש בזמן הראוי.

דיני שמחה ביו"ט. חייב אדם להיות שמח וטוב לב במועד הוא ואשתו ובניו וכל הנלוים אליו, וגם חוה"מ הוא בכלל מועד לענין שמחה אבל לענין כבוד ועונג אין חייב בחוה"מ. וחיוב להאכיל לגר ליתום ולאלמנה עם שאר עניים. אדם אוכל ושותה ושמח ברגל ואפילו הוא מסגף עצמו מפני תשובה בכל ימות השנה שלא לאכול בשר ושלא לשתות יין בשבתות ויום טוב וחנוכה ופורים חייב לאכול ולשתות.

האם מותר להתענות ביו"ט? דין תענית ביו"ט כמו בשבת ותענית חלום צריך להתענות ביו"ט, וי"א שלא להתענות ביום שעולין לדוכן והמנהג להתענות והיכי דיש עוד צד להקל יש להקל בזה יותר מבשבת. י"א דמי שמתענה ת"ח כיון שאינו מקיים חציו לכם צריך להיות כולו לה' דהיינו ללמוד או לומר תפלות ובקשות וי"א דכיון דמתענה מקרי כולו לה'.

האם צריך עירוב תבשילין להדלקת הנר? מי שלא עירב מותר להדליק נר של שבת ולכן אין אומרים בנוסח בהדין עירובא ולאדלוקי שרגא, ויש אוסרים ולכן אנו אומרים בנוסח בהדין עירובא גם לאדלוקי שרגא אלא דאם הניח העירוב ולא אמר אין אסור בדיעבד אבל אם לא הניח כלל אסור ורק נר אחד מותר להדליק בכל אופן, ויש מקילין כדעה ראשונה להדליק כל מה שרוצה ולכתחלה נכון שיקנה לאחרים והם ידליקו לו או יסתפק בנר אחד.

שכח לערב האם אחרים מותרים לבשל עבורו? מי שלא עירב כשם שאסור לבשל לעצמו כך אסור לבשל לאחרים אפילו בביתם וגם אחרים אסורים לבשל לו מקמחו אפילו בביתם ואין לו תקנה אלא שיתן קמחו ותבשילו לאחרים שעירבו במתנה במשיכה לרשותם או בהגבהה בכל מקום [דבקנין סודר אסור] והם אופין ומבשלים ונותנים לו ואפילו בביתו יכולים לבשל, ודוקא אחד מאנשי העיר שאינו נטפל לעיסתו ולתבשילו של חבריו אבל אשתו ובני ביתו של אדם כיון שעירב הבע"ב הם נטפלין לו ומותרין לבשל אע"פ שלא עירבו לעצמן כלל וגם הוא לא זיכה להם על ידי אחר.

אין אחרים שיבשילו עבורו האם מותר לבשל בעצמו? אם אין שם אחרים שעירבו ואפילו יש שם אחרים אלא שאינו רוצה להקנות להם מאיזה טעם י"א שמותר לאפות בעצמו פת אחד אפילו פת גדול שיהיה די לו לכל השבת ולבשל קדרה אחת ולהדליק נר אחד, ואם יש לו פת אחד שנשאר לו מיו"ט אסור לו לאפות משום לחם משנה, אכן נכון שיקנה קמחו לאחרים אם יש לו כדי שיוכלו לאפות עבורו ללחם משנה.

לא הזכיר המלאכות באמירת בהדין עירובא מה דינו? אם הניח עירוב ולא הזכיר המלאכות בהדין אלא אמר בדין יהא שרי לן למעבד כל צרכנא הוי כמי שלא עירב כלל, ואם פרט רק מקצתו כגון שאמר רק לאפויי ולא הזכיר בישול והטמנה אסור בהם, וי"א דהאמירה של בהדין אינו רק לכתחלה אבל בדיעבד כיון שהניח התבשיל לשם עירוב אפילו לא אמר כלל נוסח של בהדין וכו' אינו מעכב ומותר לסמוך עליו לעשות כל המלאכות מיו"ט לשבת, ולכתחלה יש להחמיר וע"כ אם נזכר קודם בניסת ליל יום טוב יחזור ויטלו להעירוב ביור ויאמר נוסח בהדין וכו' ולא יחזור ויברך שנית אם כבר בירך בתחלה ואם נזכר בע"ש יקנה קמחו לאחרים והם יבשלו ויתנו לו ואם אין לו למי להקנות יוכל לסמוך על המקילין. ואם אמר נוסח בהדין אך שלא בירך בתחלה אינו מעכב.

המתענה ביו"ט האם מותר לבשל לאחרים? מי שמתענה ביו"ט אסור לבשל לאחרים אפילו לצורך בו ביום דהוי כמי שלא הניח עירוב שאינו מבשל לאחרים, ואם איקלע זה ביו"ט הסמוך לשבת אסור לבשל בעצמו לכתחלה על שבת אף שהניח עירוב אבל בני ביתו או אחרים אופין ומבשלין לו משלו, ויש מפקקים ע"ז וע"כ ביו"ט הסמוך לשבת אם אין לו אחרים שיבשלו בעבורו מותר לו לבשל בעצמו וכן אשה משרתת שמתענה ביו"ט ג"כ יכולה לבשל לצורך בעה"ב.

שכח לערב האם מותר לבשל הרבה קדרות ולאכול מכולן ביו"ט? אם נזכר שלא עירב קודם סעודת שחרית ולא היה שם בכל העיר גדול שזיכה בעירובו לכל אנשי העיר יבשל הרבה בקדרה אחת ויתיר לשבת, וה"ה שיוכל לילך מבע"י לחדר בנר

דלוק לחפש איזה דבר ויניחנו דולק עד הלילה ויכול אח"כ לטלטלו ולהניחו באיזה מקום שירצה, וי"א דאפילו לבשל כמה קדרות אף אם אינו מבשלם אלא בשביל שבת מותר כשבכל אחד יהיה מין חלוק בפ"ע [דאל"ה מינכר ההערמה] והוא שיאכל מכל אחד ואחד וכן נוהגין העולם להקל, ודוקא לכתחלה אבל אם אירע שלא אכל כלל ממין אחד אינו אסור לשבת כיון שבשעת הבישול נתכוין לאוכלו היום וי"א דאם לא אכל אסור לשבת, ויש להחמיר בזה.

האם מותר לערב ביו"ט ראשון על תנאי? אם נזכר ביו"ט ראשון שלא עירב אם הוא ביו"ט של ר"ה אינו יכול לערב על תנאי אבל אם הוא ביו"ט של גלויות יכול לערב בתנאי אם היום קודש אינו צריך לערב ואם היום חול בעירוב זה יהא שרי לן לאפויי ולבשולי וכו' ומברך בתחלה וי"א דאין לברך, ולמחר אין צריך לומר כלום.

בישול ע"י הערמה האם מותר לאכלו? אם הערים לבשל ב' קדרות לצורך היום שבאמת א"צ אלא לקדרה אחת ומבשל שניה בדרך הערמה שאומר שמא יזדמנו לו

מילין יקירין...

סימן תקב"ט סעיף א'

מצות יום טוב לחלקו חציו לבית המדרש וחציו לאכילה ושתיה ואל יצמצם בהוצאות יום טוב וצריך לכבדו ולענגו כמו בשבת.

ובביאור הלכה שם ד"ה ואל יצמצם בהוצאת יו"ט: אבל בשאר הימים צריך כל אדם לצמצם בהוצאותיו [טור] - ומקורו מהא דאיתא בגמרא מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה וכו' ופירש"י ליזהר מלעשות יציאה מרובה שלא יוסיפו לו אלא מה שפסקו לו עכ"ל - וזהו תוכחת מרובה על זמנינו שבעו"ה הרבה אנשים עוברין ע"ז ולא ישימו לב איך להתנהג בהוצאות ביתם להרחיק דברים המותרים ורבים חללים הפילה הנהגה הרעה הזו שמביאה את האדם לבסוף עי"ז לידי גזל וחמס וגם לחרפה וכלמה. והרבה סיבות יש שגורמים להנהגה רעה הזו. והסיבה הגדולה שבכולן הוא ע"י הנשים שדעתן קלות ואינן רואות הנולד ואשרי למי שיאמץ לבבו ולא ישגיח לפיתויים וינהל הוצאות ביתו בחשבון כפי ערך הרוחתו ולא יותר - ועיין בקונטרס שפת תמים פרק ה' מה שכתבנו בזה:

וע"ע בביאור הלכה שם ד"ה לכבדו ולענגו כמו בשבת: עיין במ"ב משום דכתיב לקדוש ה' מכובד ובימים טובים גם כן נאמר בהן מקרא קודש והנה כ"ז הוא לשון הרמב"ם בפ"ו מהלכות יו"ט - ולפ"ז הא מסיים ע"ז הקרא (ישעיה נ"ח) וכבדתו מעשות דרכיך ממצוא חפצך ודבר דבר ומבואר כ"ז לעיל בסי' ש"ו וש"ז באיזה חפצים מותר לדבר בשבת ושלא יהא דיבורך של שבת כדיבורך של חול ע"ש - וא"כ ה"ה ביו"ט דהקרא קאי על שניהם ע"ש:

שו"ע סעיף ב'

חייב אדם להיות שמח וטוב לב במועד הוא ואשתו ובניו וכל הנלוים אליו כיצד משמחן הקטנים נותן להם קליות ואגוזים והנשים קונה להם בגדים ותכשיטין כפי ממונו וחייב להאכיל לגר ליתום ולאלמנה עם שאר עניים

ובמ"ב שם ס"ק י"ז - וחייב להאכיל לגר ליתום וכו'. שנאמר (דברים ט"ז) והלוי והגר והיתום וגו' אבל מי שנועל דלתי חצרו ואוכל ושותה הוא ובניו ואשתו ואינו מאכיל ומשקה לעניים ולמרי נפש אין זו שמחת מצוה אלא שמחת כריסו ועל אלו נאמר זכיהם כלחם אונים להם כל אוכליו יטמאו כי לחמם לנפשם טמא הוא ושמחה כזו קלון הוא להם שנאמר וזריתי פרש על פניכם פרש חגיכם [רמב"ם]

שו"ע סעיף ג'

אדם אוכל ושותה ושמח ברגל ולא ימשוך בבשרו וביין ובשחוק וקלות ראש לפי שאין השחוק וקלות ראש שמחה אלא הוללות וסכלות ולא נצטוינו על ההוללות והסכלות - אלא על שמחה שיש בה עבודת היוצר:

ובמ"ב שם ס"ק כ"א: - ומדת החסידים אשר השם לנגדם תמיד ובכל דרכיהם ידעוהו בעת שמחתם אז יותר ויותר משבחין להקב"ה אשר שימחם [טור].

דפי ציונים וטיבלאות

משנה ברורה

מן סימן תקכז סעיף יח
עד סימן תקל סעיף א

י' אלול

■ מוזזר שינה אחת ■

1800 466-7593

www.HilchusByoma.org

כל הזכויות שמורות
ואסור להעתיקם בלי רשות
© מהגולת המפעל

באיזה ימי הסליחות מתעניין? נוהגים להתענות ער"ה ואפילו הנערים שהגיעו ל"ג לזכר יו"ב שנים לנקה מתעניין וא"צ קבלה ולא השלמה אפי"ן אין מתענה עשי"ת, וכן ביום א' דסליחות נהגו רוב הקהל להתענות ויחיד אומר ענוו במנחה בשומע תפלה אבל הש"ץ אינו אומר ענינו כחזרת התפלה. והמדקדקים נהגו שכל אחד מתענה העשרה ימים וכן נכון לעשות.

מי פטור להתענות תעניות אלו? וכל אלו התעניות אין צריכין להשלים ואין קורין בהם ויחל אפילו ער"ה אפילו אותן שמתעניין וקורין ויחל בכל ער"ה ואין אומרים אר"א ברכנו בכרכה, ואם חל ברית מילה בערב ר"ה יכולים לאכול מי שזימונו בעה"ב אבל השייכים לברית מצוה לאכול ואבי הבן וסנדק ומוהל כולם נקראים בעלי ברית. ובמקום שיש מקצת חולי יש להקל בכל אלו התעניות וא"צ התרה אם לא מי שמתענה יותר ממה שנהגו הצבור וי"א דמחמת שאינו בריא לעולם צריך התרה.

האם מותר לאכול בער"ה קודם עלוה"ש? רבים נוהגין לאכול בער"ה קודם עלות השחר משום חקות העמים הנהגים להתענות בערב חגיגה ויכולין לאכול בלא תנאי אף רישן שינת קבע אחר שכן נהגו, והאידיא נהוג עלמא שלא לאכול רק שישתה קאו"ע או טי"א קודם הליכה לביהכ"נ ומיד שעלה עמה"ש אסור לאכול ולשתות.

האם מותר לתקוע בער"ה? אין נופלים על פניהם בער"ה בתפלה אע"פ שנופלים על פניהם באשמורת בסליחות אף אם נמשך על היום, ואין נוקעין בער"ה אף כשחל יום א' של ר"ה בשבת, ומ"מ מותר לתקוע להתלמד, וי"א דאין לתקוע כלל, וי"א דלהתלמד שרי בחדר סגור.

דיני ערב ר"ה. מכבסין ומסתפרין בערב ר"ה ומ"מ לא ילבש ברה"ב בגדי רקמה ומשי כבשאר יו"ט אלא ילבש בגדים לבנים נאים ובמקום שאין נוהגין ללבוש לבנים עכ"פ לא ילבש חשובים כ"כ. ויש נוהגין לטבול בער"ה משום קרי ואם אינו יכול לטבול משום צינה יראה לשפוך על גופו ט' קבין מים. ולא יקדים לטבול עד שעה קודם הצות היום. וי"א שנוכח למנוע עצמו מלשמש מטתו בשני לילות של ר"ה אא"כ היתה ליל טבילה דאז חייב לקיים עונתו ויחזור ויטבול בשחרית. ויש מקומות נוהגין לילך על הקברות ולהרבות שם בתחנונים ונרותים צדקה לעניים, אך אל ישים מגמתו נדר המתים אך יבקש מהש"י שיתן עליו רחמים בזכות הצדיקים ויקיף הקברות ויתן צדקה קודם שיאמר התחנונים. ואין לילך על קבר אחד ב"פ ביום אחד.

שכח לומר האל הקדוש או המלך המשפט האם צריך לחזור? בעשי"ת אומר המלך הקדוש המלך המשפט ואם טעה או שהוא מסופק אם הוא בהמלך הקדוש חוזר לראש, ולא מהני שיאמר צ' פעמים, ואם ברה"ה ויה"כ נודע לו שהתפלל על הסדר לומר ובכח תן פחדך וגו' רק שמסופק בגמר הברכה אם סיים המלך הקדוש אפשר דא"צ לחזור, ואם הוא בהמלך המשפט אם נזכר קודם שעקר רגליו חוזר לברכת השיבה ואומר משם ואילך על הסדר, ואם לא נזכר עד שעקר רגליו חוזר לראש, וי"א דאם אמר מלך אהב צדקה ומשפט כיון שהזכיר מלך א"צ לחזור. יש מקומות נוהגין לומר מערבית בשני לילות של ר"ה ואין נוהגין בן במקומו. ונוהגין הקהל לומר פסוק תקעו בחודש שופר וגו'.

אם חזר תוך כדי דיבור ואמר כהוגן מה דינו? אם אמר האל הקדוש ותוך כדי דיבור שלא שהא משגמר האל הקדוש רק כדי ג' תיבות נזכר ואמר המלך הקדוש אינו צריך לחזור אפילו לא נזכר שהוא ימי תשובה ובעת שאמר ברוך אתה ד' היה בדעתו ג"כ לסיים האל הקדוש, וכן הדין בהמלך המשפט ולרמ"א בכל גוונא א"צ לחזור אם לא שאמר בפעם הראשון האל אהב צדקה ומשפט ולא הזכיר מלך. ואם שהא יותר משיעור זה לא מהני חזרתו, וכ"ז כשלא התחיל עדיין ברכה אחרת דאלי"ה אפילו תוך כ"ד חוזר לראש.

האם צריך לחזור אם שכח המלך הקדוש בליל שבת במגן אבות? כשבת בינתיים ערכית יאמר בכרכת מעין שבע המלך הקדוש. וה"ה אם חל ר"ה בשבת וחזתם בשל שבת לבד וכן כשחל יום כפור בשבת אינו חזתם בשל יו"ט. ואם טעה ואמר האל הקדוש יש דעות באחרונים אם צריך לחזור ודוקא אם סיים הברכה אבל אם נזכר קודם שסיים יתחיל מן המלך הקדוש.

האם מותר להתפלל בכריעה בר"ה? יש נוהגים להתפלל בר"ה ויה"כ בכריעה וצריכין הם לזקוף בסוף הברכות קודם שיאמר ברוך אתה וה"ה בתחלת הברכה. ואין נוהגין כן אלא יתפלל בכריעה ראשו עם גוו בלבד.

אימתי ועד מתי אומרים לרוד ה' אורי? נוהגים בני ספרד לקום באשמורת לומר סליחות ותחנונים מר"ח אלול ואילך עד ויה"כ"ס, אבל בר"ח גופא א"א סליחות ותחנונים וכן הנהגים לומר תהלים כל אלול עם תחנונים יה"ר אין להתחיל בר"ח. ונוהגין במדינתנו מר"ח אלול עד שמע"צ ועד בכלל לומר בכל יום אחר גמר התפלה מזמור לרוד ד' אורי כו' בוקר וערב ואומרים אחריו קדיש וכיום שיש בו מוסף אחר גמר תפלת שחרית קודם אין כמון ובערב אחר תפלת המנחה ובמקומות שאומרים אותו אחר גמר התפלה בר"ח יש להקדים מזמור ברכי נפשי וכן במקומות שאומרים אותו אחר תפלת שחרית ונוהגין ג"כ לומר שיר של יום אחר תפלת שחרית יש להקדים השיר של יום.

דיני תקיעות ואמירת תהלים לחודש אלול. מנהג בני אשכנז שאין אומרים סליחות, אלא מר"ח ואילך מתחילין לתקוע אחר התפלה שחרית ויש מקומות שתוקעין ג"ב ערבית, ויש מתחילין מיום ראשון דר"ח ויש מתחילין מיום שני דר"ח, ויש לתקוע בכל בוקר אחר התפלה. נוהגין בכל יום של ימי החול מר"ח אלול ואילך אחר התפלה אומרי' בצבור י' מזמורים [וביה"ר שלפני אמירתו יש לדלג תיבות בהם שבעים שנה] וכיון שא"א ספר שלם י"ל בזכות מזמורי תהלים שקראנו לפניך כו' ואחר היה"ר אומרים קדיש ואם אין י' בשעת אמירת תהלים וממתנין על אחד שישלים המנין יש לשירי מזמור אחד ויאמרדוהו אחר שישלמו עשרה ויאמר קדיש ובימי התשובה שבין ר"ה ליוה"כ אומרים יותר מעשרה מזמורים כדי לגמור התהלים פעם שלישית קודם יוה"כ.

סדר אמירת הסליחות. עומדים באשמורת לומר סליחות ביום א' שלפני ר"ה, ואף יחיד יוכל לומר אותם שאין בהם י"ג מדות, ובסליחה שנזכר י"ג מדות ידלג אותן תיבות, וכן אותם הבקשות שהן בלשון תרגום כגון מחי ומסי וכו' ומרן די בשמיא כו' לא יאמר כשאין שם מנין. כשמתחילין סליחות אומרים אר"א חרץ מסליחה המתחלת בשם אחד משמותיו של הקב"ה. בויקרא בשם ד' יש להפסיק מעט בין בשם ובין ד'. אם אין מנין בעת אמירת אשרי יאמר סליחות וכשיבואו מנין יאמרו קדיש באמצע סליחות וי"א דיאמרו אח"כ ג' פסוקים כשיש מנין, ואם היה מנין בתחלת אמירת הסליחות ולבסוף יצאו מקצתן אומר קדיש אחר הסליחות. ואם חל ראש השנה ב' או ג' או מתחילין מיום א' שבעה שלפניו.

באיזה טלית מתעטף הש"צ באמירת סליחות? הש"ץ מתעטף בטלית בשעה שאומרים י"ג מדות אף שהוא קודם אור היום אבל אז אינו מברך עליו אף שהוא בגד המיוחד ליום, וי"א דלא יטול אז טלית שלו ולא טלית של קהל אלא יקח טלית של חבירו ולכו"ע פטור מציעית ויכוין שנוטלו רק לכבוד ולא לקנותו.

אבל האם מותר לעבור לפני התיבה בימים הנוראים? אבל אסור לצאת מביתו כדי ליכנס לבה"כ לשמוע הסליחות מלבד בער"ה שמרבים סליחות ובעיה"כ במקום שמרבים בסליחות יכול האבל ליכנס לבית הכנסת, אבל תוך י"ב חודש על אביו ואמו [או תוך שלשים על שאר קרובים] אסור לעבור לפני התיבה ברה"ה ויה"כ אבל בימי הסליחות אפילו בער"ה ועשי"ת מותר [ובדליכא חזן אחר שרי אפילו ברה"ה ויה"כ]. וכן בימים שאין אומרים תחנון מותר להתפלל שחרית אם אחר יאמר הלל אבל מוסף לא יתפלל והגר"א לא היה מניח להתפלל אפילו שחרית בר"ח, אכן בדליכא אחר לכו"ע מותר להתפלל אפילו מוסף.

מי ראוי להיות ש"צ בימים הנוראים? ידקדקו לחזור אחר ש"צ היותר הגון והיותר גדול בתורה ומעשים שאפשר למצוא שיתפלל סליחות וימים נוראים ושיהא בן שלשים שנים גם שיהא נשוי, ואם

מזדמן לו שנים אחד שהוא בן תורה וירא חטא ואין לו אלו הפרטים והשני הוא איש פשוט והוא נשוי ויותר מבן שלשים הבן תורה קודם. והיודע בעצמו שאינו בקי מאד יודע לשמור אפילו משגגה אין לו להכניס את עצמו בעבודת השם. ואם אינו ראוי והגון ובקי אין ממתנין לו כשאר עונשים אלא גובין לאלתר. ונהגו לעבור לפני התיבה פרנסים ומנהיגים שיודעים בצער הדור ודוקא כשהם נאמנים ומגנים על הדור ומרוצים לעם ובדור הזה ראוי שיתפלל הש"ץ הקבוע. וראוי שיהיה הש"ץ והתוקע בעלי תשובה גמורה גם ראוי שילמדו הכונת מהתפלות והתקיעות ונהגו שמי שהתחיל להתפלל או לתקוע אפילו פ"א אין ליתן המצוה לאחר ואם חלה הוא ביד הקהל להעמיד אחר ומ"מ כשחוזר לבריאותו המצוה חוזרת אל הראשון. מי שבא בעש"ג אין ראוי להיות ש"ץ בר"ה ויה"כ אא"כ עשה תשובה. אם רואה שיש מחלוקת בשביל התפלה לא יתפלל אע"פ שיתפלל מי שאינו הגון. ויש מקומות נוהגים שהמתפלל סליחות מתפלל כל היום שחרית ומנחה וי"א דאף ערבית שלפניו אבל הערבית של היום שלאחריו אין שייך לו, והוא קודם לאבל ולמוהל וליא"צ, וי"א דיא"צ יש לו להתפלל אם הוא מתענה ומן למנצח ואילך יש להניח להתפלל אף לאבל.

איזה תפילות מותר לאבל להתפלל בר"ח לפני העמוד?
הגב בענינו...
Sponsored By: DollarPhone
זכות תלמוד
כל הזכויות שמורות
אוסף מחקרים מיליוני
© המחלקת הציבורית

מילין יקירין

סימן תקפ"א - שו"ע סעיף א'

נוהגים לקום באשמורת לומר סליחות ותחנונים מ"ח אלול ואילך עד יה"כ.

מ"ב הקדמת הסימן: ואיכא אסמכתא מקרא אני לדודי ודודי לי ר"ת אלול וס"ת עולה מ' כנגד ארבעים יום מ"ח אלול עד יוה"כ כי באלו ארבעים יום התשובה מקובלת להיות לבו קרוב אל דודו בתשובה ואז דודו קרוב לו לקבל תשובתו מאהבה ועוד סמך מקרא ומל ד' אלקיך את לבבך ואת לבב זרעך ר"ת אלול.

סימן תקפ"ג -

מ"ב ס"ק ה': תתחדש עלינו שנה טובה ומתוקה. והנה כל אלו הענינים עושין הכל לסימן טוב ולכן פשיטא שיזהר מאד שלא יכעוס בימים האלו מלבד גודל האיסור כדי שיהיה לסימן טוב רק יהיה שמח לבו ובטוח בד' עם התשובה ומעש"ט:

דפי שוקדים וטיבלאות

משנה ברורה

מן סימן תקפא סעיף א

עד סימן תקפב סעיף ז

י"א אלול

■ מוזזר שינה אחת ■

1 800 466-7593

www.HilchusDiyoma.org

כל הזכויות שמורות
ואסור להעתיקם בלי רשות
© מהגולת המפעל

הלכתא דיומא

